Dette bør du kunne når du skal fargesette

Har du vært fortvilet over at fargen du malte på veggen ble helt annerledes enn fargeprøven? Ganske sikkert! Og du er slett ikke alene. For når en farge settes sammen med andre farger ser den ut til å forandre seg på en mystisk måte.

Av Bjørg Owren/ifi.no, ifi.no

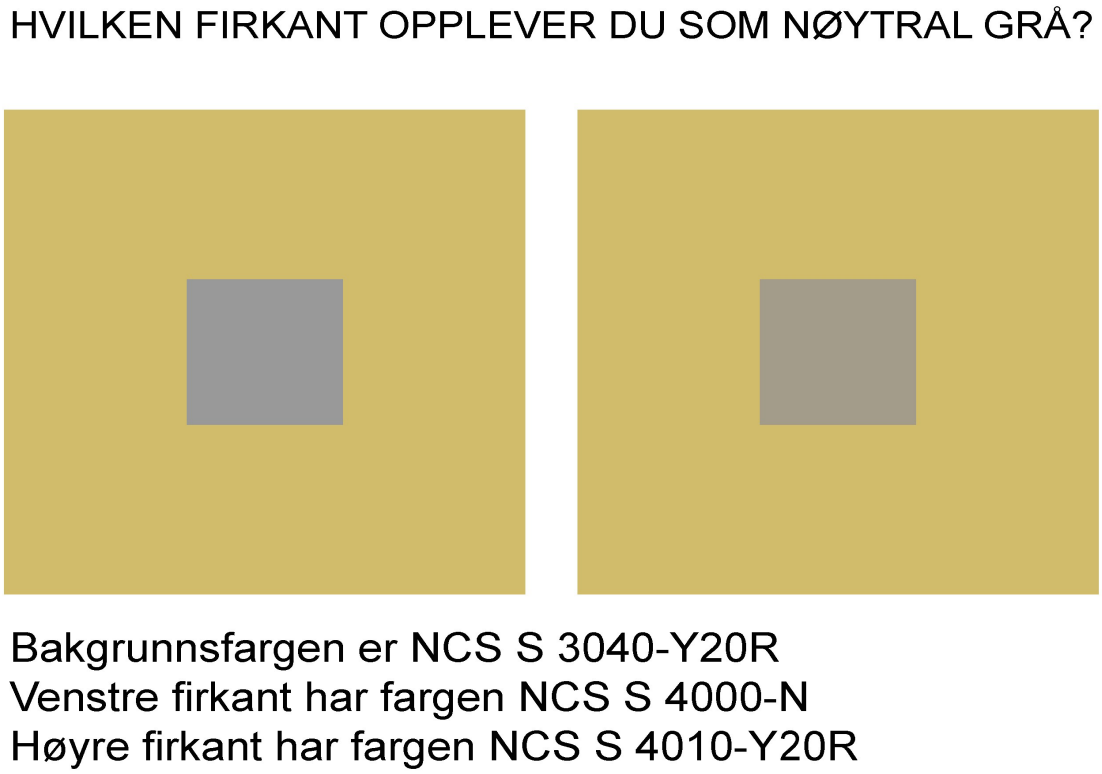

Men så helt mystisk og uforutsigbart er det visst ikke. En som vet mye om det er Kine Angelo, høyskolelektor ved NTNU. Hun underviser i slike fenomen på Institutt for byggekunst, form og farge, og kan forklare:

- Fargene i seg selv forandrer seg ikke, men det er opplevelsen vår av fargene som forandrer seg. Fenomenet kalles simultankontrast og er et perseptivt fenomen som vi opplever når vi ser en farge. Samtidig som vi ser fargen forsøker hjernen å fremkalle komplementærfargen til denne fargen. Om man for eksempel plasserer en nøytral grå firkant på en gul bakgrunn vil den grå fargen få en blåaktig kulørtone, da blått er komplementærfargen til gult.

Kine Angelo

Silumtankontrast illustrert.

Hun forstår godt at folk finner synes det er vanskelig å forstå at fargene kan synes så uregjerlige, men samtidig er det også fasinerende. Hun demonstrerer hvordan bakgrunnsfargen, fargesammensetninger

kan påvirke hvordan vi opplever kulørtonen, nyansen og lysheten til den lille grå prøven ved å plassere den mot ulike baggrunnsfarger.

Med en slik enkel demonstrasjon er det lett å forstå at farger både er et spennende fag, og at hvis vi lærer oss litt mer om deres vesen er det mulig å spille på lag med dem.

Ikke bare farge

Kine Angelo forklarer at vi kan oppleve simultankontrast med alle sansene våre. For eksempel vil lunkent vann kjennes varmt eller kaldt avhengig av om hånden som berører det forut har vært i varmt eller kaldt vann.

- For synssansen betyr det at en farge blir påvirket av fargene i dens omgivelser, og om en setter to farger sammen vil de se litt annerledes ut i forhold til hvordan de ser ut når de står hver for seg.

Fordi hjernen automatisk leter fram kontrastfarge vil den ta fram grønt mot rødt, blått mot oransje og lilla mot gult. Den «nøytale» grå vil påvirkes og endre seg mot henholdsvis grønnaktig, blåaktig og lilla.

På grunn av fenomenet med simultankontrast kan en grå vegg som i utgangspunktet er nøytral oppleves litt blåaktig når den kommer sammen med oransje. I Smartpanels kolleksjon, Urban, har fargesammensetningene tatt høyde for denne effekten.

Interessert i simultankontrast?
Søk opp Michel Chevreul, John Locke, Johann Wolfgang von Goethe og Johannes Itten.

Mer informasjon

Smartpanel